

2021: verslag nachtvlinders: Zandvliet, "Groot Buitenschoor"

V laamse
V ereniging voor
E ntomologie

www.phegea.org

Guido De Prins

(door corona en de maatregelen daarbij konden we spijtig genoeg veel te weinig waarnemen!)

Indeling van het verslag

- I. Werkwijze
- II. Bespreking van de nacht-waarnemingen
- III. Bespreking van de dag-waarnemingen
- IV. Bespreking van de interessante soorten
- V. Evaluatie
- VI. Dankwoord

I. Werkwijze

Op licht: bijna steeds werden 2 skinnervallen opgesteld met daarbij een horizontaal laken op de grond. Ook een losse lamp op de grond met bijhorend laken. De drie lampen werden gedurende de nacht op regelmatige tijdstippen bezocht.

Op smeer: door omstandigheden kon er dit jaar niet op smeer gezocht worden.

II. Bespreking van de enige nachtwaarneming

- **7-ix-2021:** nachtwaarneming op licht: 42 soorten in 111 exemplaren, er werd waargenomen van 20:45 u tot 23:30 u, echt donker in het westen om 23:10 u. Temperatuur van 20°C naar 19°C. Er was zachte warme oostenwind, storend. Voorlaatste hete dag, 27° C. Er was geen maan en er waren geen wolken.

III. Bespreking van de dagwaarnemingen

- Meestal werd kort voor de nachtwaarneming een wandelingetje op de dijk ondernomen. De enkele soorten die hieruit kwamen zijn verder verwerkt in de nachtwaarneming. Indien het een aparte waarneming betreft (zoals rupsenvondsten of onderzoek met feromonen) wordt dit zeker vermeld.

IV. Bespreking van de interessante soorten

NB de besproken soorten zijn meestal op basis van de zeldzaamheidsgraad uit waarnemingen.be geselecteerd, dit jaar, wegens het diepterecord van de waarnemingen, worden alle nieuwe soorten even besproken.

TORTRICIDAE

bladrollers

Archips oporana (Linnaeus, 1758), Fraaie dennenbladroller

Voorkomen: een gewone soort in het noorden van het land, zeldzamer in het zuiden

Voedselplant: leeft als rups vooral op *Pinus sylvestris*, *Abies alba* (den of spar) doch ook op verscheidene andere naaldboomsoorten

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 7 ix 2021

Archips rosana (Linnaeus, 1758), Heggenbladroller

Voorkomen: geen gewone soort in heel het land

Voedselplant: leeft als rups vooral op *Malus*, *Pyrus*, *Crataegus* and *Ligustrum* (appel, peer, meidoorn of liguster) soms ook op andere soorten zoals: *Myrica*, gagel

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 7 ix 2021

Cydia amplana (Hübner, 1800), Oranje eikenbladroller

Voorkomen: een gewone soort in het noorden van het land, zeldzamer in het zuiden

Voedselplant: leeft als rups vooral in eikels, soms ook in andere zaden zoals hazelnoten en kastanjes

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 7 ix 2021, en ook de BMW.

***Dichrorampha plumbana* (Scopoli, 1763), Geelstipwortelmot**

Voorkomen: een minder gewone soort in het hele land, vooral door het erg moeilijk te determineren in dit Genus

Voedselplant: leeft als rups in of aan de wortels van: *Leucanthemum vulgare* of *Achillea millefolium* (Margriet of Duizendblad)

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 1 exemplaar op 7 ix 2021

NOTODONTIDAE

***Pheosia gnoma* (Fabricius, 1777), Berkenbrandvlekvlinder**

Voorkomen: een erg gewone soort in het hele land, raar dat we deze soort niet eerder gezien hebben

Voedselplant: leeft als rups uitsluitend op berk

Zandvliet "Groot Buitenschoor": 2 exemplaren op 7 ix 2021.

2021, Waarnemingen.be (dit zijn enkele soorten, die door mij nog niet zijn waargenomen)

Vooraf de bladmineerwerksgroep (BMW) (onder leiding van S. Wullaert) heeft een grote bijdrage geleverd om deze lijst goed aan te vullen...

BUCCULATRICIDAE

Zeeasterooglapmot, *Bucculatrix maritima* Stainton, 1851, BMW: 39 ex. in 2021 (een erg lokale soort!)

YPONOMEUTIDAE

Waasjesstippelmot, *Yponomeuta rorrella* (Hübner, 1796), BMW: 1 ex. 2021 (een opkomende soort)

BEDELLIIDAE

Potloodmot, *Bedellia somnulentella* (Zeller, 1847), BMW: 2 ex. 2021 (vrij gewoon in Noord-België)

GELECHIIDAE

Lichte rietpalpmot, *Helcystogramma lutatella* (Herrich-Schäffer, 1854), BMW: 3 ex. 2021 (redelijk gewoon)

TORTRICIDAE

Zeeasterknoopvlekje, *Eucosma tripoliana* (Barrett, 1880), BMW: 39 ex. 2021 (zeer lokaal, gebonden aan zeeaster)

GEOMETRIDAE

Satijnstipspanner, *Idea subsericeata* (Haworth, 1809), BMW: 1 ex. 2021 (een zeer gewone soort)

EREBIDAE

Grote beer, *Arctia caja* (Linnaeus, 1758), BMW: 1 ex. 2021 (een erg gewone soort)

NOCTUIDAE

Vlasbekuiltje, *Calophasia lunula* (Hufnagel, 1766), BMW: 1 ex. 2021 (niet zo gewoon, toch wijd verspreid)

Schedeldrager, *Craniophora ligustri* (Denis & Schiffermüller, 1775), BMW: 1 ex. 2021 (een gewone soort)

Egale stofuil, *Hoplodrina blanda* (Denis & Schiffermüller, 1775), BMW: 1 ex. 2021 (een gewone soort)

Gevorkte silene-uil, *Sideridis rivularis* (Fabricius, 1775), BMW: 1 ex. 2021 (wijd verbreid maar niet gewoon, gebonden aan Silene-soorten)

V. Evaluatie:

In dit zesde jaar (2021) op het "Groot Buitenschoor" konden we **42 soorten** waarnemen in **111 exemplaren**.

Uit Waarnemingen.be tot en met 2021 (nagekeken eind december 2021): voor zover we kunnen zien zijn er een 40 soorten in 154 exemplaren waarnemingen in 2021 bijgekomen.

Voorlopig totaal op W.be: 163 soorten 1056 exemplaren (waarvan een 30 soorten nog niet door ons waargenomen).

Voor 2021: met dank aan: Elie Coremans, Davy De Groote, Wout De Rouck, Katrien Doggen, Rens Hendrickx, Wim Konings, Koen Maes, Joachim Pintens, Jonas Pottier, Eef Thoen, Koen Vanagtmael, Robin Vermeylen, en Tim Vochten, Frank Wagemans.

In 2021: BMW, Edward Debbaut, Robin Geys, Rens Hendrickx, Koen Maes, Tim Vochten,

Met **BMW** wordt de Bladmijnenwerkgroep (Lepidoptera) van de VVE bedoeld (Yvon Princen, Maarten Vangansbeke, Chris Steeman, o.l.v. Steve Wullaert)

Overzicht eigen waarnemingen:

2016: 172 (+1) soorten in 1322 exemplaren

2017: 233 soorten in 1902 exemplaren

2018: 174 soorten in 1492 exemplaren

2019: 59 (+1) soorten in 213 exemplaren

2020: 112 soorten in 641 exemplaren

2021: 42 soorten in 111 exemplaren

Na 2021: totaal: 400 soorten 6000 exemplaren, met toch 5 nieuwe soorten!

In waarnemingen.be werden in 2021: nog 53 soorten in 128 exemplaren gevonden, dit geeft een totaal van: 115 soorten (waarvan nog 30 soorten in het gebied niet door mij waargenomen) in 509 exemplaren. Als we die van W.be erbij tellen, zitten we aan 430 soorten en ver over de 6000 exemplaren!

Er zijn nog steeds enkele erg moeilijke exemplaren (uitsluitend micro's) die nog gedetermineerd moeten worden, deze worden later aan de lijst toegevoegd. Indien nodig worden deze het jaar erop vermeld en besproken. Ook de aantallen vanaf 2016 kunnen daardoor lichtjes veranderen.

De waarnemingsdata worden goed bijgehouden om te vermijden dat we in een bepaalde periode geen of te weinig waarnemingen doen! (zie het chronologisch overzicht hieronder)

Nachtwaarnemingen:

23 iii 2017	14 vi 2017	1 viii 2017	19 ix 2018
8 v 2018	20 vi 2018	6 viii 2015	21 ix 2020
12 v 2016	24 vi 2020	10 viii 2020	27 ix 2017
13 v 2017	4 vii 2016	22 viii 2018	13 x 2017
24 v 2019	4 vii 2017	25 viii 2017	
26 v 2018	21 vii 2019	31 viii 2016	
2 vi 2020	22 vii 2016	7 ix 2021	

Zo zien we dat we in april nog steeds geen waarnemingen hebben. Het is dan ook te verwachten dat we in het "Groot Buitenschoor" minstens nog een 50 nieuwe soorten kunnen verwachten zodat we de kaap van de 500 soorten kunnen bereiken in dit mooi gebied!

Daarom hopen we dat we in de toekomst (2022) ons werk te mogen verder zetten om de geïnteresseerden steeds een fijne en nuttige nachtwaarneming te bezorgen en ook om zo een goed en bijna volledig beeld te krijgen van de nachtvlinderfauna van Zandvliet "Groot Buitenschoor".

Alle gegevens van dit gebied worden steeds op waarnemingen.be gezet. Alle lijsten zijn ook, indien nodig, op aanvraag digitaal verkrijgbaar. Ook de totaallijst van Zandvliet "Groot Buitenschoor" is beschikbaar en staat ook op waarnemingen.be. In de rubriek: ["Over dit gebied" in "Waargenomen soorten"](#).

Goede sites die je als bijkomende info kan bezoeken zijn:

<http://www.phegea.org>

www.waarnemingen.be

<http://www.bladmineerders.be/nl>

N.B. als ergens foutjes (grote of kleine) ontdekt worden, word ik graag daarvan op de hoogte gebracht!

VI. Dankwoord

We houden er ook zeker aan Natuurpunt en zeker Natuurpunt Antwerpen/Noord, te danken voor de toelatingen, zeker de lokale staf met name Frank Wagemans die de vergunning verleende om dit gebied te kunnen onderzoeken. Tenslotte ook BASF die 's nachts de zaken nauwlettend in het oog hield.

Ook de groep met Rens Hendrickx e.a. (deze staan vermeld onder **V. Evaluatie**) wordt voor het doorgeven via W.be bedankt. Ook de BMW (bladmijnenwerkgroep o.l.v. Steve Wullaert). Zie ook hoger bij evaluatie.

Ook de fotografen van wie de foto's werden gebruikt uit W.be om het verslag op te smukken worden bedankt: Kris Bracke, Claerebout Stéphane, Juul De Witte, Eddy en Frieda, Jonas Pottier,

Steeds tot verdere inlichtingen bereid:

Guido De Prins

guido.deprins@telenet.be